

General | Mireia Parera Puigdomènech | Actualitzat el 30/04/2021 a les 07:24

Si calla també està fent bullying

L'assetjament escolar és responsabilitat de tothom i tothom tenim l'obligació de parar-ho

[inicicentrareport]El 1993, Olweus, un psicòleg escandinau, posa nom a l'assetjament escolar, i l'any 2013 es reconeix el 2 de maig com el Dia internacional contra l'Assetjament Escolar. Però aquesta no és una dinàmica nova. És una violència que ha estat normalitzada. **Frases com ?això és cosa de l'edat? o ?és com un joc?, en són exemples.** Per sort, cada cop més, es va prenent consciència de la dinàmica i les seves conseqüències.

Avui no vull parlar-vos de quants casos hi ha d'assetjament. No vull contribuir a generar por, una por que alerta i això està bé, però que també pot paraitzar i dificultar l'acció. Voldria que conegueu **com funciona, quines són les conseqüències**, i que ens fem a la idea que és una dinàmica prou comú i que el més important és parar-la a temps.

Que puguem entendre que per transformar-la hem de fer una feina de fons important i que sobretot l'hem de fer les persones adultes, que som les que **perpetuem certs estereotips, creences i dinàmiques que són discriminatòries i profundament violentes.**

Així que sí, fixem-nos en què passa a les aules. Però recordem que en realitat el que passa als centres educatius és un reflex de la societat i per tant fixem-nos sobretot en com nosaltres perpetuem la violència. L'assetjament escolar és responsabilitat de tothom i tothom tenim capacitat de parar-ho.

L'assetjament escolar és una dinàmica de grup, en la que una o més persones agredeixen a una altra, **de manera reiterada i prolongada en el temps**, en un context de grup, amb persones que s'hi sumen o no fan res per a parar-ho. Passa en el context educatiu, dins o fora dels centres, de manera directa o a través de les xarxes, i entre el propi alumnat.

Per a diferenciar-ho d'altres fets violents, cal que sigui reiterat i que es doni un marc de desequilibri de poder entre qui agredeix i qui rep la violència. Això vol dir que **qui agredeix té i sent el suport del grup, mentre que l'altra persona se sent desprotegida**, en una situació de major aïllament, menys suport i per tant amb menys capacitat de defensar-se i afrontar la situació d'una manera que no l'afecti.

[noticia]456[/noticia]

Quan una persona rep violència i de manera recurrent, sol interioritzar-la. La persona comença a dir-se allò que li diuen de fora, afectant la seva autoimatge i l'autoestima. Una nena d'una escola, al pati li deien coses amb relació al seu cos i el pes i, amb el temps, quan ella es mirava al mirall, es deia a si mateixa que no podia córrer com les altres, i que no valia tant per estar grassa. Així, ella **interioritza aquest missatge i la violència continua**, inclús quan la dinàmica a fora s'atura.

Des de l'experiència de Fil a l'agulla (<https://filalagulla.org/>) acompanyant molts infants i

adolescents en aquestes dinàmiques, ens hem adonat que allò que més cala i està present als centres, són aquells missatges i idees **heterosexistes, racistes, capacitistes, classistes**, etc. Si l'assetjament no s'atura, es reforça la idea de l'alteritat: es presenta l'altre com algú que per ser qui és, val menys i per tant es mereix el rebuig, ser la riota, o simplement estar al marge.

[GotaVerdaPle]**Parar l'assetjament vol dir,**

? Prendre consciència que fa mal i té unes conseqüències nocives per a tothom.

? Que la persona que agredeix i el grup es responsabilitzin i parin d'agredir.

? I que com a comunitat educativa es revisin les creences, els valors i els estereotips negatius que reforcen aquestes dinàmiques.

Es necessita una intervenció sistèmica, on tothom posi remei des del seu lloc, fent allò que pot fer per parar-ho i transformar aquestes idees que també calen per dins. Qui ho rep necessita reforç positiu, **saber que no ha fet res malament**, que és perfecte com és i que si vol canviar alguna cosa, que ho faci perquè ella vol.

Totes les persones són susceptibles d'estar en un rol o en un altre. Per reconèixer la dinàmica, només cal observar quines són les relacions en el grup, les persones que estan més al centre i les que estan al marge i quin tipus de lideratges hi ha. Si hi ha lideratges negatius i persones al marge que s'ho passen malament, aleshores és moment de fer alguna cosa.

A Fil a l'agulla la nostra intervenció es basa a utilitzar l'eina dels Cercles de Paraula i l'enfocament restauratiu, per facilitar que aquesta dinàmica sigui conscient i es transformi. El Cercle facilita **converses significatives i transformadores**.

[noticia]457[/noticia]

Quan les persones que pateixen poden expressar-ho, facilita que qui agredeix es faci càrrec de l'impacte, ho reconegui i pari. Quan elles no són capaces de fer-ho, ho fem nosaltres. Ens reconeixem com a agressores, víctimes i/o testimonis. Doncs és tan difícil sentir-se i ser vulnerables i reconèixer el dany, com reconèixer que fem mal. I com adultes podem ajudar-los a fer-ho, posant-nos també en el seu lloc. Així serà més fàcil, i si no em crec tan ?monstre?, podré dir ?ho sento, em sap greu, ara entenc el mal que t'he fet? i pararé.

Tant als centres educatius com a casa és important fer:

[GotaVerdaPle]**Educació emocional**, perquè totes les emocions puguin expressar-se amb llibertat i cura, i sigui cada cop més fàcil poder sentir-se vulnerable i buscar el suport quan es necessita.

[GotaVerdaPle]**Educació en autonomia i pensament crític**. Necessitem persones que siguin capaces de dir ?prou?, de posar límits a conductes violentes sense tenir por del que diran, de trencar les majories per expressar més diversitats.

[GotaVerdaPle]**Educació en l'error i en la presa de responsabilitat.** Saber-nos imperfectes, que ens equivoquem i així aprenem, perquè sigui més fàcil reconèixer el nostre impacte, i que fem mal i ho rectifiquem. I que no ens quedem només en les paraules, que sobretot passem als fets, deixem de tenir conductes violentes i reparam el dany. Que ens preguntem quin mal hem fet i què necessita l'altra.

[GotaVerdaPle]**I per últim, valorar les diferències.** Tothom és únic i diferent i necessitem que així sigui i que així es valori. Que les persones sentin la llibertat per a expressar-se com són, per a tenir els gustos que tenen, per a estimar a qui vulguin i com vulguin, per simplement ser qui són.

Això és cosa de tothom. Si vols fer alguna cosa, pensa en allò que està al teu abast i pren compromís. Actua si observes una conducta violenta, demana perdó si t'equivoques o fas mal, demana suport quan ho necessitis i dona'l a qui pateix.

[info]Mireia Parera Puigdomènech, facilitadora i sòcia de la cooperativa Fil a l'agulla. Ha realitzat el seu projecte final de la formació de Psicologia Orientada a Processos sobre ?Assetjament i Cercles de Paraula?[/info]